

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Ondřeje Bartoše (soudce zpravodaj) a Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **M. S.**, zastoupená JUDr. Danielem Bartošem, advokátem se sídlem Bílinská 1, Ústí nad Labem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 2024, č. j. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 8. 2025, č. j. 42 Ad 14/2024-77,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Danielu Bartošovi, advokátovi se sídlem Bílinská 1, Ústí nad Labem, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6 135 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud se zabýval tím, zda je kasační stížnost žalobkyně přijatelná, tedy zda svým významem podstatně přesahuje její vlastní zájmy ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s.

I. Vymezení věci

[2] Žalovaná přiznala rozhodnutím ze dne 30. 5. 2024 žalobkyni invalidní důchod pro invaliditu I. stupně podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Institut pro posuzování zdravotního stavu (IPZS) ve svém posudku shledal pokles pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8b Přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity) o 45 %. Žalobkyně se bránila námitkami, které žalovaná zamítla žalobou napadeným rozhodnutím. Nový posudek IPZS vyhodnotil stav žalobkyně shodně s předchozím posudkem. Míru poklesu její pracovní

schopnosti stanovil na horní hranici stanoveného rozpětí s ohledem na přidružené onemocnění.

[3] Žalobkyně se proti rozhodnutí žalované bránila žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud si vyžádal odborný posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Ta ve svém posudku posoudila zdravotní stav žalobkyně, míru poklesu pracovní schopnosti a stupeň invalidity. Krajský soud dospěl k závěru, že posudková komise jednala v řádném složení, posudek vypracovala na základě předložené lékařské dokumentace a po osobním vyšetření žalobkyně. U žalobkyně shledala pokles pracovní schopnosti o 45 %, což odpovídá I. stupni invalidity. Horní hranici komise zvolila s přihlédnutím k přidruženému onemocnění – úzkostné poruše; současně neshledala důvod pro navýšení horní hranice rozpětí podle § 3 odst. 1, 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Krajský soud konstatoval, že předložený posudek je úplný, objektivní a přesvědčivý; mohl tedy vyjít z jeho závěrů. Připomněl, že s ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. mohl vycházet jen ze zdravotního stavu žalobkyně, který existoval v době rozhodování žalované. Případné zhoršení zdravotních obtíží nebo vznik obtíží nových, které mohly nastat později, nemohl zohlednit; to je možné pouze v novém správním řízení. Upozornil, že přiznání určitého stupně invalidity nemůže vycházet jen ze subjektivních pocitů žadatele o důchod, ale musí být podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem, podrobeným posudkově lékařskému zhodnocení. Krajský soud zdůraznil, že zdravotní stav žalobkyně posoudily nezávisle na sobě a se stejnými posudkovými závěry dvě posudkové lékařky a posudková komise. K dispozici měly dostatek zpráv, vypracovaných odbornými lékaři. Námitku žalobkyně, že lékařka IPZS žalobkyni osobně nevyšetřila, krajský soud nepřisvědčil; s odkazem na judikaturu NSS upozornil, že úkolem posudkových lékařů primárně není vyšetřování posuzovaných osob, ale posudkové zhodnocení klinických lékařských nálezů. Jako nedůvodnou krajský soud vyhodnotil také námitku žalobkyně, že její invalidita trvá „od mládí“; poukázal na to, že „invalidita z mládí“ je vžité pojmenování invalidity III. stupně osob, jejichž invalidita vznikla před 18. rokem věku. Krajský soud v této souvislosti uzavřel, že (i) žalobkyně není a nebyla invalidní ve III. stupni, (ii) její invalidita vznikla ke dni 7. 3. 2024, tedy až po dosažení 18 let věku. Z uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti žalobkyně a vyjádření žalované

[4] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Nesouhlasí s tím, jak žalovaná posoudila míru poklesu její pracovní schopnosti. Namítá, že se nedostatečně vypořádala s námitkami ohledně nemožnosti stěžovatelčina pracovního zařazení. Nadále trvá na tom, že má mít nárok na plný invalidní důchod, protože od dětství trpí zdravotním omezením a již několik let není schopna vůbec pracovat; není tedy schopna vykonávat výdělečnou činnost ani s podstatně menšími nároky na tělesné a duševní schopnosti. Stěžovatelka dále vytýká žalované, že nebyla pozvána k jednání posudkové komise; vyjadřuje přesvědčení, že zde byly pochybnosti o jejím zdravotním stavu, které měly být odstraněny právě jejím dalším vyšetřením.

[5] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje se závěry napadeného rozsudku. Uvádí, že ve věci invalidního důchodu je rozhodování správních orgánů i správních soudů závislé na odborném lékařském posouzení. Rekapituluje závěry Posudkové komise MPSV; ta srozumitelně a přesvědčivě vysvětlila, proč stanovila míru poklesu

pokračování

pracovní schopnosti stěžovatelky právě na 45 %. Žalovaná nemá žádné výhrady k napadenému rozsudku ani k řízení před soudem. Navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost je částečně nepřijatelná a ve zbytku nepřijatelná.

[7] Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví. Musí tedy kvalifikovaně zpochybňovat právě rozhodnutí soudu, proti němuž směřuje. Kasační stížnost by tak měla kvalifikovanou polemikou reagovat na argumenty soudu prvního stupně; proto také zákonodárce v kasačním řízení stanovil povinné zastoupení advokátem (usnesení NSS ze dne 24. 1. 2023, č. j. 10 Afs 132/2021-38).

[8] Kasační stížnost nyní posuzovaná však na důvody krajského soudu (až na jedinou výjimku, které se NSS věnuje níže) nereaguje. Stěžovatelka vyjadřuje jen obecně nesouhlas se stanovenou mírou poklesu pracovní schopnosti. Namítá, že se *žalovaná* nedostatečně vypořádala s námitkami stěžovatelky ohledně nemožnosti jejího pracovního zařazení. Již krajský soud stěžovatelce srozumitelně vysvětlil (bod 25 odůvodnění napadeného rozsudku), že její subjektivní přesvědčení, že není schopna vykonávat výdělečnou činnost, k přiznání vyššího stupně invalidity nestačí. To musí být podloženo objektivním zhodnocením toho, jaký má její zdravotní stav dopad na schopnost pracovat. Právě takové zhodnocení je v kompetenci posudkových lékařů; ti tvrzení žalobkyně, že vůbec není schopna pracovat, vyvracejí. Jak je také zřejmé ze shora provedené rekapitulace rozsudku krajského soudu, podrobně vysvětlil, proč není podstatné, že zdravotními komplikacemi stěžovatelka trpí od mládí. Stěžovatelka však v kasační stížnosti nevysvětluje, proč jsou všechny tyto závěry krajského soudu týkající se zhodnocení jejího zdravotního stavu chybné.

[9] Stěžovatelka dále trvá na tom, že *žalovaná* pochybila, když nepřizvala stěžovatelku na jednání, kde byl posuzován její zdravotní stav. Krajský soud k tomu uvedl, že nebylo povinností posudkové lékařky IPZS za účelem zpracování posudku stěžovatelku osobně vyšetřit, pokud o jejím zdravotním stavu neměla pochybnosti. V této souvislosti odkázal na rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2017, č. j. 3 Ads 254/2016-64; v něm NSS vysvětlil, že posudkoví lékaři a posudkové komise nemají primárně vyšetřovat posuzované osoby, ale posudkově hodnotit nálezy klinických lékařů. Krajský soud uzavřel, že v řešené věci měla lékařka IPZS k dispozici zdravotnickou dokumentaci v dostatečném rozsahu a další osobní vyšetření stěžovatelky nebylo zapotřebí.

[10] S tímto závěrem krajského soudu stěžovatelka polemizuje: tvrdí, že právě v jejím případě pouhé posudkové zhodnocení dostupné zdravotnické dokumentace nedostačovalo, neboť o jejím zdravotním stavu přetrvávaly blíže nespecifikované pochybnosti. Ze stejných důvodů se pak závěrů vyjádřených v rozsudku NSS ve věci 3 Ads 254/2016 dovolává ve svůj prospěch.

[11] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem *podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele* (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne

ji NSS jako nepřijatelnou. NSS přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to pokud (i) se týká judikaturou zatím neřešených právních otázek, (ii) se týká právních otázek řešených rozdílně, (iii) je potřeba učinit judikaturní odklon nebo (iv) v případě zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, a navazující usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11).

[12] Jediná přípustná kasační námitka zpochybňovala správnost skutkových zjištění ve správním řízení. Z konstantní judikatury však plyne, že není úlohou NSS opětovně podrobně posuzovat skutkové otázky případu. NSS má tedy v řízení o kasační stížnosti, na které dopadá institut nepřijatelnosti, zasahovat do hodnocení skutkových otázek, které provedl krajský soud, pouze tehdy, byl-li závěr ohledně skutkových otázek zatížen hrubou vadou. Muselo by se tedy jednat o skutečně zásadní pochybení krajského soudu například v podobě vady dokazování. Případná nevýrazná pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva zpravidla nedosahují takové intenzity, aby založila přijatelnost kasační stížnosti (usnesení NSS ve věci *Ostapenko* a další na něj navazující, např. ze dne 11. 8. 2023, č. j. 8 As 120/2022-28). Podobné zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky, NSS neshledal. Závěr krajského soudu, že nebylo nutné její osobní vyšetření posudkovou lékařkou, stěžovatelka zpochybňuje jen velmi obecně formulovanou námitkou, aniž by uvedla, z jakého konkrétního důvodu mělo být pouhé posudkové zhodnocení dostupné zdravotnické dokumentace nedostačující a v čem konkrétně měly spočívat pochybnosti o jejím zdravotním stavu. Rozsudek krajského soudu reaguje na její obdobně formulovanou žalobní námitku přezkoumatelně, logicky a s odkazem na ustálenou judikaturu.

[13] Lze tak shrnout, že kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře NSS řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon, pro který by bylo třeba předložit věc k rozhodnutí rozšířenému senátu. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] NSS s ohledem na výše uvedené odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou dle § 104a s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Na žalovanou dopadá ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s., neboť jde o věc důchodového pojištění, proto se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[16] O odměně ustanoveného advokáta rozhodl soud v souladu s § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelce byl krajským soudem ustanoven advokát, který ji zastupoval také v řízení o kasační stížnosti. Advokát vykonal v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby [sepis a podání kasační stížnosti – § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu ve znění účinném po 1. 1. 2025]; odměna za jeden úkon činí 4 620 Kč (§ 9 odst. 5, § 7

pokračování

bod 5. advokátního tarifu). Advokátu dále náleží náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Advokát je plátcem DPH, náleží mu proto náhrada za tuto daň ve výši 1 064,7 Kč, po zaokrouhlení 1 065 Kč. Celkem tak advokátu náleží částka 6 135 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. února 2026

Petr Mikeš
předseda senátu